

Sayı : 2023/ 847
Konu : Gıda ile Temas Eden Geri Dönüştürülmüş Plastik Hk. 21./09/2023

ODALARA 81 NOLU GENELGE

Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü'nün 12.09.2023 tarihli ve E-79668890-740-00088934226 sayılı ekli resmi yazısında, gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin insan sağlığına uygun olmasına yönelik 282/2008 sayılı Komisyon Tüzüğü'nün sonradan geliştirilmiş geri dönüşüm teknolojilerini içermemesi nedeniyle mevcut düzenlemenin güncellenmesi ihtiyacının doğduğu ve bu çerçevede, 282/2008 Sayılı Komisyon Tüzüğü'nün yerini alan 2022/1616 Sayılı Komisyon Tüzüğü'nün 10 Ekim 2022 tarihinde yürürlüğe girdiği bildirilmiştir.

Bu Tüzük kapsamında; gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin AB pazarına giriş koşulları ve insan sağlığı açısından uygun görülen geri dönüşüm teknolojilerine ilişkin kurallar getirildiği belirtilerek buna bağlı, 10 Temmuz 2023 tarihinde yürürlüğe giren mevzuatın IV. Bölümünde yer verilen koşulları karşılayan yeni geri dönüşüm teknolojisi (novel technology) ile üretilenler hariç, yalnızca mevzuatta listelenen geri dönüşüm teknolojileri (EK 1) ile üretilmiş olan geri dönüştürülmüş plastiğin AB pazarına girişine yönelik düzenleme kapsamında, 10 Ekim 2024 tarihinden itibaren plastik girdinin ön işlem süreçleri ile toplama süreçlerine ilişkin gerçekleştirilmesi zorunlu olan kalite kontrol sistemlerinin üçüncü taraflarca sertifikalandırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Ticaret Bakanlığının internet sitesinde yer alan mevzuata ilişkin özet bilgi notuna <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/yesil-mutabakat/ab-dongusel-ve-surdurulebilir-sanayi-politikalari/gidaile-temas-eden-geri-donusturulmus-plastik-materyallere-iliskin-komisyon-tuzugu> adresinden ulaşılabilir.

Bilgilerinizi ve odanıza bağlı üyelerinize duyurulması hususunda gereğini rica ederiz.

M.Cengiz ALKIN
Genel Sekreter

Muzaffer KABACAN
Başkan Vekili

EKİ: Gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallere ilişkin komisyon tüzüğü.

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü

Sayı : E-79668890-740-00088934226
Konu : Gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş
plastik

DAĞITIM YERLERİNE

Malumları olduğu üzere, gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin insan sağlığına uygun olmasına yönelik 282/2008 sayılı Komisyon Tüzüğü'nün sonradan geliştirilmiş geri dönüşüm teknolojilerini içermemesi, söz konusu düzenlemenin güncellenmesi ihtiyacını doğurmuş, bu çerçevede, 282/2008 Sayılı Komisyon Tüzüğü'nün yerini alan 2022/1616 Sayılı Komisyon Tüzüğü 10 Ekim 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Anılan Tüzük kapsamında, AB gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin AB pazarına giriş koşulları ve insan sağlığı açısından uygun görülen geri dönüşüm teknolojilerine ilişkin kurallar getirilmiştir. Bu itibarla, 10 Temmuz 2023 tarihinde yürürlüğe giren, mevzuatın IV. Bölümünde yer verilen koşulları karşılayan yeni geri dönüşüm teknolojisi (*novel technology*) ile üretilenler hariç, yalnızca mevzuatta listelenen geri dönüşüm teknolojileri (EK I) ile üretilmiş olan geri dönüştürülmüş plastiğin AB pazarına girişine yönelik düzenleme kapsamında, 10 Ekim 2024 tarihinden itibaren plastik girdinin ön işlem süreçleri ile toplama süreçlerine ilişkin gerçekleştirilmesi zorunlu olan kalite kontrol sistemlerinin üçüncü taraflarca sertifikalandırılması gerekecektir.

Bakanlığımız internet sitesinde yer alan mevzuata ilişkin özet bilgi notuna <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/yesil-mutabakat/ab-dongusel-ve-surdurulebilir-sanayi-politikalari/gida-ile-te-mas-eden-geri-donusturulmus-plastik-materyallere-iliskin-komisyon-tuzugu> linkinden ulaşılması mümkündür.

Bilgilerini rica ederim.

Bahar GÜÇLÜ
Bakan A.
Genel Müdür Yardımcısı

Ek: Gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik not

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

S30D6EEB-A4A1-4B46-SDFB-B978BB09ACCA

Adres: Söğütözü 2176. sok No:63 06510 Çankaya Ankara

Telefon No: 0312 204 90 23 Faks No: .

e-Posta: berrak@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Ayrıntılı bilgi için:

ELİF BERRAK TAŞYÜREK

Ticaret Uzmanı

Telefon No: 0312 204 90 23

**GIDA İLE TEMAS EDEN GERİ DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ PLASTİK MATERYALLERE
İLİŞKİN KOMİSYON TÜZÜĞÜ
2022/1616**

Avrupa Plastik Stratejisi (2018) kapsamında geri dönüştürülmüş plastik kullanımının artırılması amaçlanmakta olup, plastik ambalajların %50'si gıda ile temas eden plastik ambalajlardan oluşmaktadır. Gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin insan sağlığına uygun olmasına yönelik 282/2008 sayılı Komisyon Tüzüğü'nün sonradan geliştirilmiş geri dönüşüm teknolojilerini içermemesi, söz konusu düzenlemenin güncellenmesi ihtiyacını doğurmuştur.

Bu çerçevede, 282/2008 Sayılı Komisyon Tüzüğü'nün yerini alan 2022/1616 Sayılı Komisyon Tüzüğü 10 Ekim 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anılan Tüzük kapsamında AB gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin pazara giriş koşulları ve geri dönüşüm teknolojilerine ilişkin kurallar getirilmektedir.¹

Mevzuat kapsamında, gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik ambalajların insan sağlığına uygun olması, gıdanın yapısında bozulmaya yol açmaması amacıyla **geri dönüşüm teknolojilerine** ilişkin kurallar belirlenmiş, uygun bulunan geri dönüşüm teknolojileri mevzuatın I Sayılı Ekinde açıklanmıştır. Buna göre, mevzuatta listelenen teknolojiler:

- Tüketim sonrası mekanik PET geri dönüşümü: sürece ilişkin yetki gerektirmektedir.
- Kapalı ve kontrollü zincirlerde bulunan ürünlerin (süpermarketlerde kullanılan plastik ürünler gibi) geri dönüşümü: geri dönüşüm planı gerektirmektedir.

Genellikle belediye atıkları ile toplanan plastikten elde edilen yüksek yoğunluklu polietilenden (HDPE) geri dönüştürülmüş plastiklerin gıda ile temasa uygunluğu onaylanmamış olup, söz konusu ürünlerin AB pazarına arzı mümkün değildir.

Geri dönüşüm kapsamında yeterli arınma oranına ulaşılmasının, geri dönüştürülecek materyalin özelliğine, geri dönüşüm sürecine göre farklılık arz etmesi halinde söz konusu geri dönüşüm teknolojisinin Komisyon tarafından onaylanması gerekecektir. Bu durumda ilgili üye ülkede bulunan yetkili otoriteye geri dönüşüm yöntemine ilişkin teknik dosya ile başvuru yapılması gerekecektir. Yetkili otorite 6 ay içinde (+6 ay) hazırlayacağı görüş esas alınarak Komisyon tarafından ilgili geri dönüşüm teknolojisinin onaylanması mümkün olabilecektir.

Anılan yetkilendirme sürecinde, Avrupa Gıda Sağlığı Otoritesi (EFSA) tarafından hazırlanan geri dönüşüm süreçlerinin insan sağlığı açısından güvenliğinin değerlendirilmesi kriterleri esas alınacak ve başvurulara ilişkin Komisyona görüş hazırlanacaktır.

AB pazarına arz için EK I'de yer alan geri dönüşüm teknolojilerinin kullanımı kural olarak belirlenmiş olsa da yeni geri dönüşüm teknolojilerinin gelişiminin (*novel technologies*) desteklenmesi amacıyla, söz konusu teknolojilerin değerlendirme ve uygun görülme süreçlerine

¹ Bu mevzuat hükümleri, Gıda ile Temas eden Plastik Materyallere ilişkin 10/2011 sayılı Komisyon Tüzüğü'nün 5.maddesinde yer alan onaylanmış içeriklerin üretiminde atık kullanımı durumuna uygulanmayacaktır.

ilişkin de detaylı kurallar belirlenmiştir. Bu çerçevede, yeni bir teknolojiye ilişkin değerlendirme süreci Komisyon tarafından başlatılabileceği gibi, teknoloji geliştiricisi tarafından da Komisyona başvuru yapılabilmektedir.

I Sayılı EK'te yer almasına ve yeni geri dönüşüm teknolojisi olarak uygun görülmesine rağmen, üye ülkenin başvurusu veya Komisyonun inisiyatifi ile teknolojinin insan sağlığına uygunluğu değerlendirmeye alınabilecek olup, ilgili ürünlerin AB pazarına girişinin durdurulmasına karar verilebilecektir.

Gıda ile temas eden **geri dönüştürülmüş plastik materyallerin AB pazarına arz edilebilmesi için** mevzuatın 6, 7 ve 8. Maddesinde yer alan koşulların sağlanması gerekmektedir. (Yeni geri dönüşüm teknolojisi kullanılarak üretilen geri dönüştürülmüş plastik için koşullar Md 10-13'de belirlenmiştir.)Bu kapsamda:

- EK I'de yer alan geri dönüşüm teknolojisinin kullanılması veya yeni geri dönüşüm teknolojisi olarak onaylanmış olması,
- Zararlı atıklar ile karışmayacak ve kontaminasyonu asgari düzeye indirecek şekilde ayrı toplanmış olma gibi toplama koşullarını karşılaması, (Md. 6)

Buna göre 6. Maddenin 1. Fıkrasında, plastik atıkların taşınması gereken kriterler aşağıda belirlenmiştir.

- (i) Belediye atıkları, restoran veya gıda işletmelerinden elde edilen plastik atıkların yalnızca gıda ile temasa yönelik olması,
- (ii) Gıda ile temas eden plastik ürünlere ilişkin 10/2011 sayılı Tüzüğe uygun üretilmiş plastiklerin atıklarından oluşması
- (iii) Ayrı toplama süreçlerine tabii olması,
- (iv) Kirlilikten arındırma sürecini bozacak düzeyde farklı plastik materyal içermemesi (kapak, etiket vs)

Ayrı toplama kriterinin karşılanması için aynı maddenin 2. Paragrafta listelenen kriterlerden en az birinin karşılanması gerekmektedir

- (i) Yalnızca plastik materyallerden oluşan atık konteynerlerinde toplanması
- (ii) Diğer ambalaj atıkları ile toplanan atıklar için belirlenen kriterler
 - (a) sadece zararlı olmayan atıkların toplanması
 - (b) atık toplama ve ayrıştırma sisteminin 1. Maddede listede belirlenen kriterleri karşılamaya uygun ve kirlenme riskini asgari düzeye indirecek şekilde tasarlanmış olması

- Plastik atığın toplama ve ön-işleme süreçlerinde 6. Maddenin 1 ve 2. Fıkralarında listelenen koşulları sağlayacak kaliteye ve izlenebilirliğe ulaşmasını temin etmek üzere kalite kontrol sistemlerinden geçmiş olması, kalite kontrol sistemlerinin üçüncü taraf denetimleri ile sertifikalandırılmış olması, (Md. 6)
- Kirlilikten arındırma süreçlerinin mevzuatta belirlenen koşullara uygun olması,
- Ürünün kalitesi, imalat sürecine ilişkin gerekli belgelendirmeye sahip olması, (Md.7)
- Geri dönüştürülmüş plastiğin geri dönüştürülmüş plastik materyale dönüşümü ve kullanımı için 5. Maddede yer alan belgelendirme, bilgilendirme ve etiketleme kriterlerinin karşılanması (Md. 8)
- Plastik atıkların kirlenme oranını asgari düzeye indirmek ve geri dönüştürülebilirliğini artırmak amacıyla toplanma ve geri dönüştürülmesine ilişkin Md.9'da sıralanan

koşullara uygun bir geri dönüşüm planı (*recycling schemes*) tesis edilmesi halinde Md. 6, 7 ve 8'de yer alan koşullar aranmayacaktır.

- Geri dönüştürülmüş plastiğin **uygunluk beyanı** (*declaration of conformity*) taşıması, (29.madde uyarınca geri dönüşüm yapanların III nolu ekte yer alan şablona uygun şekilde uygunluk beyanı vermesi gerekmekte olup, söz konusu belge geri dönüştürülmüş plastiğin 2022/1616 sayılı mevzuata uygun şekilde gıda ile temas için kullanıma yönelik materyalin dönüşüm koşulları, uygulanan geri dönüşüm teknolojisi dikkate alınarak işleme gerekliliklerini içerir. Aynı şekilde dönüştürücülerin de kullanıcılar için uygunluk bildirimi belgesi sunması gerekmektedir.)

Geri dönüşüm teknolojileri, geri dönüştürücüler, geri dönüşüm süreçleri, geri dönüşüm planları ve kirlilikten arındırma tesislerine ilişkin bir **kayıt sistemi** işletilecektir. Bu çerçevede, tesislerin Komisyona ve ilgili üye ülkedeki yetkili otoriteye başvurusu, EK II'deki şablona uygun bir uyum izleme özet belgesi (*compliance monitoring summary sheet*) sunması gerekmektedir. Kayıt olmuş tesislere yapılacak resmi kontrollerde uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda tesis faaliyetinin geçici olarak durdurulmasına karar verilebilecektir.

Geçiş süreçleri:

Mevzuat yürürlüğe girmeden önce 282/2008 Sayılı Komisyon Tüzüğü'ne göre Avrupa Gıda Sağlığı Otoritesine (EFSA) yetki için başvuru yapmış olan tesislerin ürünlerinin yetki kararı verilene kadar geçen süre zarfında AB pazarına girişi mümkün olacaktır.

10 Temmuz 2023 tarihinden önce başvuru yapmış olan PET geri dönüşüm tesislerinde üretilen ürünlerin yetki kararı alana kadar geçen süre zarfında AB pazarına girişi mümkün olacaktır. 10 Temmuz 2023 tarihine kadar EFSA'ya başvurmamış olan PET geri dönüşüm tesisleri ise ilgili mevzuat gereği AB pazarına girişin ön şartı olarak EFSA tarafından verilecek yetkiyi beklemek durumunda kalacaktır.

10 Temmuz 2023 tarihinden itibaren, mevzuatın IV. Bölümünde yer verilen koşulları karşılayan yeni geri dönüşüm teknolojisi (*novel technology*) ile üretilenler hariç, yalnızca mevzuatta listelenen geri dönüşüm teknolojileri (EK I) ile üretilmiş olan geri dönüştürülmüş plastiğin AB pazarına girişi mümkün olacaktır.

10 Ekim 2024 tarihinden itibaren, plastik girdinin ön işlem süreçleri ile toplama süreçlerine ilişkin kalite kontrol sistemlerinin üçüncü taraflarca sertifikalandırılması gerekecektir.

Bu bilgi notu mevzuat özetinden oluşmakta olup, yasal bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Uygulamaya ilişkin detaylı bilgiler için mevzuat metnine başvurulması gerekmektedir. Mevzuata ilişkin soru ve cevaplara aşağıdaki linkten ulaşılması mümkündür:

https://food.ec.europa.eu/safety/chemical-safety/food-contact-materials/plastic-recycling_en#introduction

Plastik geri dönüşümcüler için bilgilendirme sayfasına aşağıdaki linkten ulaşılması mümkündür:

https://food.ec.europa.eu/safety/chemical-safety/food-contact-materials/plastic-recycling/resources-plastic-recyclers_en